

УДК 94:72.025.4«1991/2017»

© Ігор ЛИСИЙ

ДИНАМІКА АРХІТЕКТУРНИХ ЗМІН І КОНСЕРВАЦІЙНО-РЕСТАВРАЦІЙНІ ЗАХОДИ СТАРОСТИНСЬКОГО ЗАМКУ В ГАЛИЧІ У 1991–2017 рр.

За допомогою хронологічного підходу здійснено детальний історіографічний аналіз архітектурно-функціональних модифікацій, втрат автентичних конструкційних деталей і проведення консерваційно-відновних робіт Старостинського замку, розміщеного в м. Галич Івано-Франківської області, за період 1991–2017 рр.

Ключові слова: Старостинський замок, консервація, реставрація.

Збереження та охорона історико-культурних пам'яток – один із пріоритетів розвитку будь-якої держави. Становлення незалежної України ознаменувалося неоднозначним підходом до архітектурних об'єктів, зокрема споруд замково-оборонного будівництва, до складу яких належить і Старостинський замок у м. Галич, що характеризується браком практичної реалізації заходів упорядкування замкової території, фізичного збереження та відновлення пам'ятки. Збереження і суспільно-культурна інтеграція потребують хронологічного дослідження зміни архітектурного стану об'єкта в розрізі 1991–2017 рр. з метою визначення сучасної атрактивної цінності замку.

Слід зазначити, що аналізу архітектурних змін Старостинського замку в період незалежності не приділяли достатньої уваги дослідники. Поодинокі аспекти студіювання знайшли відображення в наукових працях українських істориків, археологів й архітекторів-реставраторів, зокрема І. Креховецького, Ю. Лукомського, О. Мельничука, В. Нагірного, В. Оприска, Б. Томенчука, З. Федунківа та ін. [4; 5; 6; 7; 8; 13; 9; 14].

Мета пропонованої статті – хронологічний аналіз інженерно-архітектурних змін і консерваційно-реставраційних заходів, що відбувалися в Старостинському замку в м. Галич у 1991–2017 рр. Об'єктом дослідження є Старостинський (Галиць-

кий) замок, а предметом – динаміка відновних робіт та архітектурних модифікацій пам'ятки.

Серед збережених пам'яток замкового будівництва Івано-Франківської області фрагментарно відновленим є лише Старостинський замок у м. Галич, підготовчі роботи для реставрації якого тривали кілька років. Упродовж 1991–1992 рр. архітектори-реставратори Івано-Франківської філії Інституту «Укрзахідпроектреставрація» обміряли збережені елементи замку, провели натурні обстеження стану збереженості стін і фундаментів, склали опорний план Замкової гори, на який нанесли фрагменти решток замку, розгортки по рельєфу, а також плани, фасади окремих укріплень (сучасний стан, пропозиції щодо реконструкції), виготовили проект консервації та відновлення південно-східної частини замку зі Шляхетською вежею і каплицею (рис. 1) [14, 78–79]. Однак через брак фінансування реконструкцію замку в цей час розпочато не було.

Протягом 1994–1998 рр. тривали наукові архітектурно-археологічні обстеження задля розроблення проекту консервації та реставрації пам'ятки, на підставі яких співробітники Івано-Франківської філії Інституту «Укрзахідпроектреставрація» розробили науково-проектну документацію, що лягла в основу реставрації об'єкта.

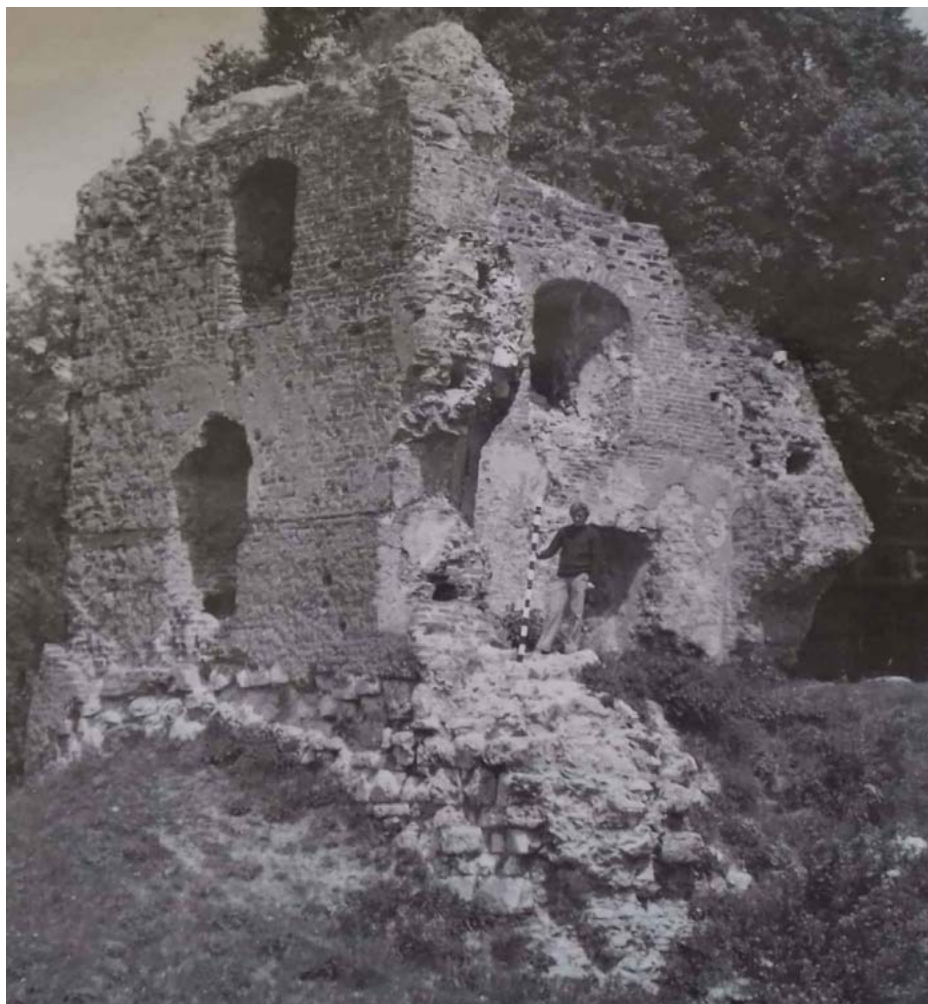

Рис. 1. Шляхетська вежа Галицького замку в 1991 р.

В акті технічного стану Старостинського замку, датованому 1995 р., зазначено, що він втрачений на 80 %, а збереженими є лише кутова (Шляхетська) вежа, руїни південно-східних стін й апсиди¹ каплиці та фрагмент південного муру з бійницями. Реставратори встановили, що Шляхетська вежа побудована з каменю, червоної та жовтої пальчастої цегли на рожевому вапняному розчині з домішками дрібної товченої цегли та гальки. Внутрішні стіни мали тиньк². Мури не раз ремонтували. Ззовні збереглися замуrowані бійниці в глибоких напівциркульних нішах. Під замком – численні підвали, вхід до яких завалився. Стіни каплиці св. Катерини змуровано з каменю пісковика на вапняному розчині, кладка стін виконана комплексно із світло-червоної цегли на вапняно-піщаному розчині – дві лицеві поверхні з цегляної кладки, усередині заповнення з вапнякового каменю. Стіни ззовні та зсередини мали залишки тиньку. У стінах багато гнізд від обв'язувальних балок, був димовий канал. Перемички над віконними прорізами цегляні, аркові, заввишки в одну цеглину. Збереглися ділянки стін, законсервовані, ймовірно в XVIII–XX ст., цеглою й отиньковані цементним розчином. Перекриття цілковито втрачені. На рівні перекриттів виявлено гнізда від балок. Фундаменти стрічкові з тесаного каменю на вапняному розчині, підвали втрачені: засипані ґрунтом. Каплиця виконувала фортифікаційну та сакральну функції і є продовженням південно-східного оборонного муру [14, 85].

У 1998 р. проведено підготовчі роботи щодо консервації наземних замкових руїн та відбудови Шляхетської вежі [14, 89]. Відновлення окремих елементів замку здійснювалося в два інженерні етапи. На першій стадії реставратори провели археологічні дослідження внутрішньої площі та шурфування оборонних стін і вежі замку, здійснили геофізичні дослідження внутрішньої території, яку розчистили від нашарувань і завалів. На другому етапі в 1999 р. спеціалісти Івано-Франківського реставраційного управління «Митець» під керівництвом Б. Галабали розпочали відбудову Шляхетської вежі з ділянкою південно-східного муру. Далі реставраційні роботи проводили згідно з перспективними планами розвитку НЗДГ на 2001–2005, 2006–2010 та 2011–2015 рр. і в рамках Державної програми збереження та використання замків на 2006–2011 рр. на основі проектної документації, розробленої «Укрзахідпроектреставрацією» та робочих креслень, виконаних архітекторами-реставраторами Івано-Франківської філії інституту під керівництвом Р. Жовніровича у 2002 р. Кошторис відновних робіт становив 7,762 млн грн, але профінансовано лише на 18 %, тобто на суму 1,39716 млн грн. Найбільший обсяг реноваційних заходів був виконаний у 2004–2005 рр. через систему держзамовлень реставраційно-будівельною фірмою «Явір» – відбудовано фрагменти чотирьох стін Шляхетської вежі з бійницями та фрагмент південного муру з бойовими містками заввишки 2–6 м на основі опису замку відповідно до люстрації 1627 р., інвентаря 1767 р., гравюри із зобра-

1 Апсида, абсида (від грец. ἀψίς – склепіння) – виступ будівлі, здебільшого півкруглий у плані (зовні іноді багатокутний або квадратний), перекритий півкуполом або замкнутим напівсклепінням.

2 Тиньк – покриття поверхні конструктивного елемента шаром із будівельного розчину, що зроблений із піску та вапна, гіпсу або цементу; штукатурка.

женням замкових руїн XVIII–XIX ст., схеми плану замку (1795) та результатів археологічних експедицій 1991–1998 рр. [9, 52]. Архітектурні розміри відновленої п'ятикутної вежі на рівні замкового майданчика становили 15,5 м (напільна стіна від рову), 11 м і 7,3 м (дві напільні від міського укусу), 7,6 м (від майданчика верхнього замку) та 12 м (від каплиці). Відбудована вежа є триярусною з чотирикратним наметовим дахом зі зламом. У стінах будівлі пробито 18 бійниць (9 – у стіні з боку рову (три ряди трьох боїв), 4 – від південно-західного укусу (два ряди середнього і верхнього боїв), 2 – від західного укусу (один ряд двох боїв), 3 – з північного боку (в підшовному бої – одна мала і в середньому – дві великі)). Усі бійниці, крім однієї, гарматні, спрямовані в напільний бік під кутом укусів. Відновлено також на повну довжину (18,2 м) замковий мур між вежею та каплицею. На висоті 5 м у ньому влаштовано п'ять стрілецьких бійниць. Зі сторони замкового двору до муру та стіни вежі над входом прибудовано галерею з бойовим ходом, оперту на дерев'яні кронштейни³. З неї здійснювався вихід на другий і третій ярус замкової вежі. Покриті мур із галереєю двоскатним дашком на дерев'яних кроквах⁴ (рис. 2) [14, 127–130]. Через брак коштів заплановані роботи в Галицькому замку просувалися повільними темпами й не були завершені, а в період 2008–2017 рр. вони фактично не фінансувалися.

Рис. 2. Реставрація Шляхетської вежі та фрагментів південно-західного муру Галицького замку в 2005 р.

3 Кронштейн, кремпіль (від нім. Kragstein – консоль) – опорна деталь або конструкція, що служить для кріплення на вертикальній площині (стіни чи колони) виступаючих або висунутих у горизонтальному напрямку частин споруд.

4 Кроква (від прасл. kroky – розсоха) – елемент тримальної системи схилового даху; два бруси, з'єднані в горішній частині під кутом і закріплені долішніми кінцями до стін будівлі.

Одночасно з реставрацією Шляхетської вежі замку планувалася відбудова каплиці св. Катерини, тому упродовж 2002 р. фахівці Івано-Франківської філії (керівник підготовки проекту Р. Михайлишин) Інституту «Укрзахідпроектреставрація» провели попередні роботи та архітектурні обміри до проекту ремонту на реставрації; у 2003 р. здійснили кошторисний розрахунок відбудови каплиці (автор В. Підгурський): орієнтована вартість робіт становила 697,5 тис. грн (зокрема, будівельно-монтажні роботи – 509,73 тис. грн, інші витрати – 187,77 тис. грн) [10, 1–6; 2, 2].

У 2005 р. для визначення загального фізичного стану конструктивних елементів, виявлення найбільш ушкоджених й аварійних ділянок і конструкцій, подання рекомендацій щодо відновлення каплиці св. Катерини група фахівців Інституту «Укрзахідпроектреставрація» (Є. Стонжка, О. Савчак, А. Гевак, Т. Голова) дійшли висновку про технічний стан на основі детального інженерного обстеження. На той період каплиця збереглася у вигляді залишків фундаментів та кам'яних стін, а внутрішні розміри каплиці становили в плані 17,8 на 6,7 м:

- південна стіна – розміщена над схилом, найбільш зруйнована, фундаменти та стіна завтовшки 2,1 м висипаються в сторону схилу;

- північна стіна – збережені фрагменти заввишки до 2,5 м та завтовшки до 1,2 м в напрямку до віттарної частини, із зовнішнього боку примикають два частково збережені контрфорси⁵, у кладці яких є вкраплення з цегли. Фундаменти мають зовнішні уступи в кладці завширшки до 200 мм;

- західна стіна – примикає до відбудованого оборонного муру біля Шляхетської вежі, збережені залишки заввишки до 2,8 м та завтовшки 1,18 м. У кладці стіни спостерігалися вивали, косі та вертикальні тріщини, розшарування каменю;

- східна стіна – віттарна частина каплиці, півциркульної форми, збережені фрагменти заввишки до 2,5 м і завтовшки 1,8 м, знайдено крипти⁶.

Внутрішній об'єм каплиці заповнений ґрунтом і вкритий рослинністю. Фундаменти, стіни викладені із колотого каменю вапняку різної геометричної форми на вапняно-піщаному розчині. Кладка стін і зв'язний розчин вивітрені, стіни поросли травою та кущами, поступово руйнуються від атмосферних опадів. Для подальшої експлуатації залишків стін і фундаментів каплиці науковці рекомендували провести додаткові археологічні дослідження й розробити проект реставрації та відновлення об'єму каплиці в комплексі Старостинського замку, проте відновно-реставраційні роботи не були проведені [2, 5–8].

У 2008 р. внаслідок стихійного лиха утворився зсув південної частини Замкової гори, що призвело до часткового руйнування фундаментів і стін каплиці св. Катерини.

5 Контрфорс, підстінок (від фр. *contre force* – протидіюча сила) – вертикальна конструкція у вигляді висунутої назовні частини стіни, вертикального ребра чи окремої опори, яка призначена для посилення несучої стіни.

6 Крипта (від давньогрец. *κρυπτή* – критий підземний хід, тайник) – у середньовічній європейській архітектурі одне або кілька підземних склепінчастих приміщень, розташованих під віттарною та хоральною частинами храму, які служать для поховання та виставлення для шанування мощей святих і мучеників.

У 2010 р. дослідники з Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу З. Федунків та Л. Поліщук здійснили обстеження фізичного стану, виконали обмірну та фотографічну фіксації збережених залишків замку, серед яких:

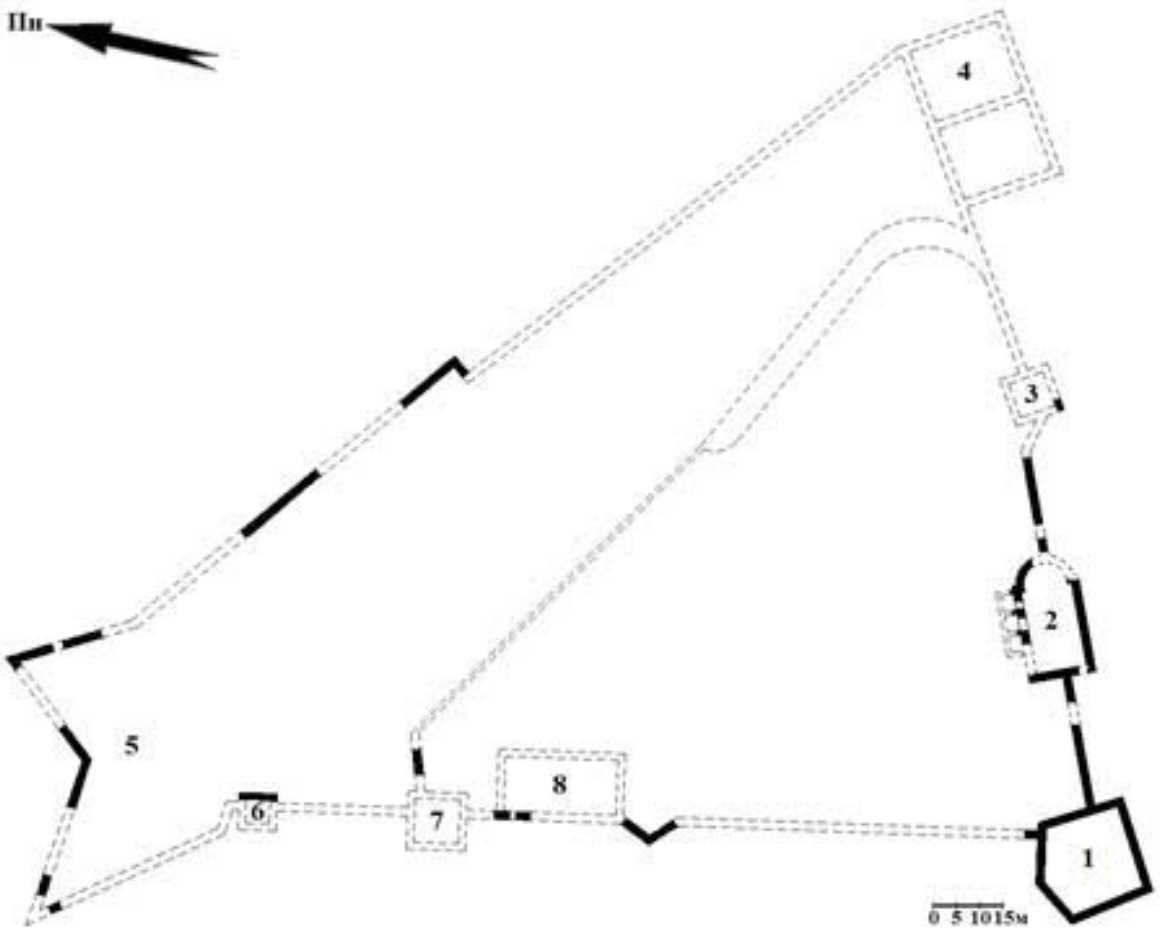
- каплиця (костел) св. Катерини – убудована в південно-східний замковий мур. Головна вісь – вівтар-нартекс⁷ – майже цілковито збігається з напрямком муру. За конфігурацією плану будівля невелика однонавна⁸ оборонно-сакральна базиліка з напівциркульною апсидою. Унаслідок обстеження внутрішньої структури кам'яно-цегляної кладки виявлено отвори 28 на 20 см, куди вставлялися дерев'яні бруси або в'язи для надання стінам гнучкості під час бокових навантажень. Бічна стіна каплиці перпендикулярно примикає до замкового муру та на половину ширини виступає в напільний бік. Фрагментарно збереглися ділянки всіх стін костелу на різну висоту та частина контрфорсів на надвірному фасаді. За збереженими фрагментами каплиця має в плані ширину 8,5 м, довжину з апсидною частиною – 20 м;

- фрагмент замкового муру з бійницями (між каплицею та Губернаторською вежею) – завдовжки 11 м, з напільного боку він заввишки 5,3 м, зовнішня висота – 2,2 м. Викладений на вапняковому розчині з мергелю, пісковика та цегли. Верхня частина муру, перемички та гліфи⁹ бійниць зроблені здебільшого з цегли-пальчатки. На відстані 2,1 м одна від одної в мурі пробито три стрільниці (розміром 0,3 на 0,4 м). На торці стіни (від каплиці) міститься гліф ще однієї напівзруйнованої бійниці. Усі амбразури зсередини закладені каменем. У поперечному розрізі муру видно, що він складається з двох частин, кладка яких не має перев'язки. Зовнішня частина зсередини отинькована, що свідчить про пізніше спорудження внутрішньої частини муру. З напільного боку на поверхні муру видно два вертикальних жолоби заввишки 1,6 м і завширшки 0,18 м, можливо, від дерев'яних стовпів.

7 Нартекс, притвор (від грец. *νάρθηξ* – шкатулка, скринька) – прибудова перед входом у храм; у християнській архітектурі крите передсіння при передній стіні храму.

8 Нава, неф (від лат. *navis* – корабель) – поздовжня або поперечна частина простору монументальної споруди, що розташована між рядами колон, стовпів, арок або між зовнішньою стіною та поздовжньою колонадою або аркадою.

9 Гліф, відкос (від давньогрец. *γλύφω* – вирізаю, гравірую) – декоративний вертикальний жолобок у стіні у вигляді заглиблення для віконного або дверного отвору.

Експлікація

— збережені фрагменти

- - - зруйновані фрагменти

1 – Шляхетська вежа

2 – каплиця Св. Катерини

3 – Губернаторська вежа

4 – головна в'їзна вежа

5 – наріжник бастионного типу

6 – брама від міста

7 – Судова вежа

8 – палац

Рис. 3. План-схема укріплень Старостинського замку

- фрагмент фундаменту Губернаторської вежі – розміщений з напільного боку, має розмір 1,2 на 1,4 м;

- фрагменти західного муру – один примикає до фундаменту Шляхетської межі (ширина – 1,3 м), два в незасипаних шурфах завглибшки 1–1,2 м (ширина – 1–1,1 м) і ще один оголений зсувом Замкової гори (з внутрішнього боку муру засипано землею). Усі фрагменти з колотого каменю на вапняному розчині є складовими частинами фундаменту західного кам'яного муру;

- фрагменти фундаменту Судової вежі та північного муру – збережені три кам'яних елементи колишнього комплексу укріплень північного оборонного вузла, який складався із Судової межі, північного (вів до хвіртки в кулуарі¹⁰) та північно-східного (вів до внутрішньої в'їзної вежі) мурів. Фрагмент муру на стежці завтовшки 0,9–1,1 м, компонент кам'яної кладки вежі завдовжки 6 м і заввишки близько 1,1 м;

- клешнеподібний казематований наріжний реданного¹¹ типу з ескарпами¹² – на західному фасі¹³ північно-західного редану тонкий кам'яний пласт ескарпу заввишки 1,9 м, завширшки 3,7 м; на розі північно-західного редана залишки ескарпу заввишки 7 м і завширшки 2,3–2,5 м; на східному фасі північно-західного редану залишки ескарпу з каменю та вкраплень цегли заввишки 6–6,5 м та завширшки 6,5 м; на східному редані також збереглися кілька фрагментів ескарпів (на західному фасі заввишки 5,5 м від рівня сучасної стежки 1,5 м заввишки і 2,5 м завширшки, на східному – 4,5 м заввишки, 1,5 м завширшки);

- фрагменти східного ескарпу нижнього замку – майже цілковито знищені сповзанням схилу Замкової гори. На різній висоті збереглося близько п'яти фрагментів ескарпування. 20-метрова фрагментарна смуга ескарпування, що починається на ролі північно-східного редана, обривається широким 10-метровим зсувом ґрунту. За зсувом у верхній частині укусу з'являється смуга ескарпування заввишки 2,5–1,5 м. Закінчується ескарпування на 5-метровому уступі муру в середину замкового майданчика (рис. 3) [14, 131–144].

У 2016 р. в акті технічного обстеження зафіксовано функціональний стан відновленої у 2001–2005 рр. Шляхетської вежі (рис. 4):

- вимощення та водовідведення: стан задовільний, вимощення з природного каменю частково зруйноване і відсутнє; навколишній благоустрій навколо об'єкта має окремі недоліки внаслідок природного ухилу території – вода по мощенню стікає під стіни споруди, що призводить до систематичного замочування нижньої частини зовнішніх стін; система водовідвідних лотків навколо вежі відсутня;

- фундаменти – перебувають у задовільному стані, тріщин, відшарувань і будь-яких істотних механічних пошкоджень зовнішнього захисного опорядження цокольної частини споруди не виявлено; гідроізоляція фундаментів неефективна (зазнала загального зношення або спочатку не відповідала правилам її укладання), унаслідок чого відбувається систематичне замочування фундаментів і нижньої частини стін;

- стіни – після виконання реставраційних робіт пошкодження візуально не спостерігаються;

10 Кулуар (від фр. couloir – прохід, коридор) – улоговина у схилі гори, спрямована вниз по лінії течії води, широка у верхній частині, звужується вниз.

11 Редан (від фр. redan – виступ) – відкрите зміцнення, що складається з двох фасів під кутом від 60° до 120°, які виступають у бік противника.

12 Ескарп (від італ. scarpa – укіс, схил) – фортифікаційна споруда, сторона оборонного рову, яка спрямована у напрямку до противника.

13 Фас (від фр. face – лице) – ділянка оборонної споруди або польового укріплення, повернена в бік противника.

Рис. 4. Шляхетська вежа та фрагменти південно-західного муру Галицького замку в 2017 р.

- підлога – горизонтальність підлоги в приміщеннях заглибленої частини споруди загалом витримана; істотних тріщин та просідань основи кам'яних підлог підвалу, що влаштовані на бетонній основі, не виявлено;

- перекриття – дерев'яне на металевих прокатних прогонах, експлуатація неможлива;

- дах і покрівля – покрівля споруди не має суттєвих пошкоджень, прогинів і переміщень;

- сходи в підвал – перебувають у доброму стані, тріщин, перекосів сходів внутрішнього входу в приміщення підвалу не зафіксовано [3, 11–12].

На дату обстеження технічний стан об'єкта визначено як задовільний (фізичний знос – 19 %), але експлуатація неможлива у зв'язку з відсутністю міжповерхового перекриття. Для подальшого збереження та належної технічної підтримки споруди потрібно провести ремонтно-відновлювальні та реставраційні роботи. У процесі розроблення проектних рішень основними напрямками впровадження на об'єкті ремонтно-відновлювальних і реставраційних робіт повинні стати: облаштування ефективного водовідведення поверхневих вод від зовнішніх стін споруди; перевірка несучої здатності металевих балок перекриття; проектування внутрішніх сходів; облаштування інженерних мереж [3, 16].

У липні 2017 р. в межах проекту «Івано-Франківська область – край для туризму» Управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської обласної державної адміністрації на території

Галицького замку встановило туристично-інформаційний стенд, на якому розміщені іконографічні й історичні дані про пам'ятку.

Отже, функціональний і технічний стан пам'ятки архітектури національного значення Старостинського замку в 1991–2017 рр. змінився від критичного (1991–1995) до задовільного (2017). Незважаючи на обсяг виконаних науково-дослідницьких і практично-відновних заходів, потрібно зазначити непослідовність консерваційно-реставраційних робіт через брак фінансування на всіх етапах, інженерно-технічні та архітектурні прорахунки реставраторів, а також відсутність сучасної науково-проектної документації. А тому Старостинський замок у Галичі потребує інноваційного підходу до обґрунтування подальших шляхів збереження, відновлення та інтеграції в сучасне життя, що має стати предметом подальших наукових досліджень.

Джерела та література:

1. Богович Л.Б. *Технічний паспорт на Галицький замок* / Л.Б. Богович. – Івано-Франківськ: ОКП Івано-Франківське ОБТІ, 2016. – 5 с.
2. *Висновок про технічний стан каплиці Святої Катерини Староміського замку у м. Галичі Івано-Франківської обл.* / Гевак А., Стонжка Є., Савчак О., Голова Т. – Львів: УРС НРІ Укрзахідпроектреставрація, 2005. – 29 с.
3. Корнієнко С.Є. *Акт технічного стану пам'ятки національного значення – Шляхетської вежі Галицького замку XIV–XVII ст. на вул. Коновальця, 46, м. Галич Івано-Франківської області та розрахунок кошторисної документації* / С.Є. Корнієнко. – Львів, 2016. – 89 с.
4. Креховецький І.В. *Звіт про результати археологічних досліджень на території Галицького замку у 2013 році* / І.В. Креховецький. – Галич: Національний заповідник «Давній Галич», 2014. – 36 с.
5. Креховецький І.В. *Звіт про результати археологічних досліджень на території Галицького замку у 2014 році* / І.В. Креховецький. – Галич: Національний заповідник «Давній Галич», 2015. – 43 с.
6. Лукомський Ю. *Звіт Галицької рятівної археологічно-архітектурної експедиції про результати польових досліджень на території Старостинського замку в м. Галич у 1997 р.* / Ю. Лукомський. – Львів: НДЦ РАС, 1997. – Кн. 1. – 86 с.
7. *Там само.* – Кн. 2. – 69 с.
8. Лукомський Ю. *Звіт Галицької рятівної археологічно-архітектурної експедиції про результати археологічного нагляду за земляними та будівельними роботами в центральній частині м. Галич* / Ю. Лукомський, В. Оприск. – Львів: НДЦ РАС, 1997. – 80 с.
9. Нагірний В. *Невідомий план Галицького замку Антонія Геєгерштайна* / В. Нагірний // *Галич: збірник наук. праць.* – 2016. – Вип. 1. – С. 148–154.
10. *Науково-технічний архів Інституту «Укрзахідпроектреставрація»¹⁴.* – Спр. І-88-36/15844. – 6 арк.
11. *Науково-технічний архів Державного науково-реставраційного управління Івано-Франківської області (далі – НТАДНРУІФО).* – Спр. 27-А4. – 28 арк.
12. НТАДНРУІФО. – Спр. 76-А4. – 25 арк.

¹⁴ Крипта (від давньогрец. κρυπτή – критий підземний хід, тайник) – у середньовічній європейській архітектурі одне або кілька підземних склепінчастих приміщень, розташованих під вівтарною та хоральною частинами храму, які служать для поховання та виставлення для шанування мощей святих і мучеників.

13. Томенчук Б.П. Звіт про польові археологічні дослідження, проведені у 2004 році Галицькою середньовічною археологічною експедицією Національного заповідника «Давній Галич» / Б.П. Томенчук, О.Л. Мельничук. – Галич, 2005. – 71 с.
14. Федунків З.Б. Галицький замок / З.Б. Федунків. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. – 184 с.

© **Игорь ЛЫСЫЙ**

ДИНАМИКА АРХИТЕКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ И КОНСЕРВАЦИОННО-РЕСТАВРАЦИОННЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ СТАРОСТИНСКОГО ЗАМКА В ГАЛИЧЕ ЗА 1991–2017 гг.

С помощью хронологического подхода осуществлен подробный историографический анализ архитектурно-функциональных модификаций, потерь аутентичных конструкционных деталей и проведения консервационно-восстановительных работ Старостинского замка, расположенного в г. Галич Ивано-Франковской области, за период 1991–2017 гг.

Ключевые слова: Старостинский замок, консервация, реставрация.

© **Ihor LYSYI**

THE DYNAMICS OF ARCHITECTURAL CHANGES, CONSERVATION AND RESTORATION MEASURES OF THE STAROSTA CASTLE IN HALYCH DURING 1991–2017

On the base of using of chronological approach it was realized the detailed historiographical analysis of architectural and functional modifications, the loss of authentic structural details, and the conservation and restoration works of the Starosta castle located in Halych of Ivano-Frankivsk region during 1991–2017.

Keywords: Starosta castle, conservation, restoration.